

Gemeente van Christus,

Een aantal weken geleden heb ik een eerste themapreek gehouden over de gaven van de Geest. Met Pinksteren komt de Geest in ons wonen en wil door ons heen werken. Elke keer weer mag het gebed zijn: Vul mij opnieuw met Uw Geest. Want voordat je het weet, mis je de bezieling door de Geest en ben je aangewezen op wat er uit je eigen hart opkomt.

We hebben gezien dat er een verscheidenheid is van gaven. Er zijn niet alleen de zogenaamd bijzondere gaven van de Geest maar ook allerlei zogenaamd "gewone" gaven van de Geest. En het een is niet belangrijker dan het ander. Tenslotte, om nog een ding aan te halen, gaven zijn er niet voor je zelf, maar voor je ander, om de ander te dienen in het spoor van Jezus. Ze zijn tot opbouw van de gemeente.

Aan het slot van de preek gaf ik aan dat ik nog wil ingaan op twee bijzondere gaven van de Geest, namelijk de gave van profetie en de gave van genezingen. Vandaag de gave van profetie.

De gave van profetie is voor Paulus een heel belangrijke. Hij schrijft in 1 Kor. 14:1 "Jaag de liefde na en streef naar de geestelijke gaven, en vooral daarnaar dat u mag profeteren". En in vs. 39: "Streef ernaar om te profeteren". Waarom is dat voor hem zo belangrijk? Nu, vs. 3: "Wie profeteert, spreekt tot mensen woorden van opbouw en vermaning en troost". In deze hoofdstukken 12-14 van de 1^e Korinthebrief vergelijkt hij de gave van tongentaal met de gave van profetie. De gave van tongentaal laten we nu rusten maar t.o.v. tongentaal heeft de gave van profetie een plus. En dat heeft te maken met verstaanbaarheid. Anders dan tongentaal, die is niet verstaanbaar voor anderen. Zeker niet zonder uitleg. Maar profetie bouwt de gemeente op. En daarom is profetie voor Paulus een belangrijke gave. Het werkt iets positiefs uit voor de gemeente.

Profetie bouwt dus op. Wat is nu eigenlijk profetie?

Jongens en meisjes, vandaag gaat het over profetie. Wat is een profeet? Een profeet is iemand die een boodschap van God krijgt en die doorgeeft aan anderen. In de Bijbel lezen we veel over profeten die namens God iets moeten vertellen tegen het volk of de koning. Maar in het NT zegt Paulus dat iedereen van God een boodschap kan krijgen. Dus ook jij. Daar gaat het over in de preek.

In het NT is profetie niet langer voorbehouden aan bepaalde personen. Ja er wordt nog steeds gesproken over profeten en we horen over profeet Agabus maar in het NT kan iedereen profeteren. Dat is het Nieuwe van het Nieuwe Testament. Dat is het nieuwe van Pinksteren.

We lezen het in Handelingen 2 dat Petrus zegt "Dit is wat gesproken is door de profeet Joël "En het zal zijn in de laatste dagen, zegt God, dat Ik zal uitstorten van Mijn Geest op *alle* vlees; en uw zonen en uw dochters zullen profeteren enz. In het OT lezen we dat Mozes daarom bad in Num. 11:29: "Och, of allen van het volk van de HEERE profeten waren, dat de HEERE Zijn Geest over hen gaf" en hier gebeurt dat. We lezen in het boek Handelingen nog vaker over mensen die profeteren, in Hand. 19 lezen we dat een aantal discipelen van Johannes tot bekering komt. Ze worden gedoopt, Paulus legt hun de handen op en dan komt de Heilige Geest over hen, en dan lezen we: "en zij spraken in vreemde talen en profeteerden". En om nog een tekst te noemen, in Hand. 21:9 lezen we over de vier dochters van Filippus de evangelist die profeteerden". Het komt veel voor in het NT, wat het precies inhoudt en waar de profetie over gaat, daar lezen we niet veel over. Het kan een uitspraak zijn over de toekomst. Heel duidelijk is dat bij Agabus die ik al noemde. In Hand. 11 voorspelt hij een hongersnood die daadwerkelijk gekomen is staat er dan bij en in Hand 21 voorzegt hij dat Paulus gevangen zal worden genomen.

Toch heeft het lang niet altijd te maken met toekomstvoorspelling. Het kan ook te maken met iets in het nu. Als we terugkeren naar 1 Kor. 14 zien we dat profetie te maken heeft met een woord van troost of ook vermaning. Profetie is dat iemand een woord van God binnenkrijgt dat te maken heeft met het nu, met een bepaalde situatie, die gericht is aan een bepaald persoon of aan de gemeente.

Dat is kenmerkend voor de gave van profetie, dat gaat niet over een algemene boodschap uit de Bijbel die voor iedereen geldt maar om een nieuwe openbaring voor een specifieke situatie.

Even een vraag, kunt u zich daar iets bij voorstellen. Dat u ervaart dat u een woord van Boven krijgt dat voor u zelf bedoeld is voor iemand anders, dat u mag doorgeven? Of hebt u misschien zelf wel iets meegemaakt dat iemand tegen u zei: "Ik geloof dat God mij duidelijk maakte dat u/jij en dan volgt er iets. Het binnenkrijgen van een boodschap kan ook in beelden zijn. Dat zien we ook het NT. Ik heb wel eens gehoord dat iemand een beeld binnenkreeg voor iemand die in beelden dacht. En dat dat precies aansloot bij die persoon en waar die persoon mee zat. Zo kan de Geest werken.

Ik ga daar zo nog even op door, hoe dit thema nu voor ons zelf kan gaan leven maar eerst even terug naar die gemeente van Korinthe, hoe ziet dat er in praktijk nu uit als we dat hoofdstuk lezen.

In vs. 26 lezen we "telkens wanneer u samenkomt, heeft iedereen wel een psalm, of hij heeft een onderwijzing, of hij heeft een andere taal, of hij heeft een openbaring, of hij heeft een uitleg"

Er is dus in die samenkomsten ruimte voor uitingen van de Geest. Wij hebben nu ruimte voor het doen van een getuigenis maar in die gemeente is het veel vrijer. Tegelijk is die setting ook anders, kleiner hoe groter een gemeente is hoe moeilijker wordt om iedereen aan het woord te laten. Maar zo ging dat daar en zo lezen we ook dat er profeten kunnen spreken (29) en vs. 30 als je daar zit en jou wordt iets geopenbaard dan moeten die anderen weer zwijgen en dan krijg jij de ruimte om wat je Geest je ingeeft door te geven. Dus wel vrij maar geen rommeltje. En dan lezen we (31) want u kunt allen, de een na de ander profeteren. Net als bij Pinksteren in iedereen kan de gave van profetie werkzaam zijn of worden. Het hoeft niet voor iedereen zo te zijn, maar het kan dus wel. En dan lezen we "opdat allen leren en bemoedigd worden." Daar zien we weer die positieve uitwerking van de profetie.

Als je zo dat leest, denk je waarom hebben wij dat niet meer? Nu ja hebben wij dat niet meer, dat is dus de vraag. Misschien niet in de diensten maar wel op een kringavond dat iemand een profetisch woord spreekt.

Maar het is waar, het zit niet in onze traditie. En dat is al heel vroeg begonnen in de kerkgeschiedenis. Ja in de Vroege Kerk kwam profetie voor maar al in de 2^e eeuw is er een ontwikkeling dat gezegd wordt profetie is niet meer voor deze tijd. Het was voor toen. En dat heeft te maken gehad met uitwassen. En later in de Reformatie komt dat terug. Daar zie je dat de radicale tak van de Wederdopers van mening is dat in de Duitse stad "Munster" het einde der tijden zou aanbreken en in voorbereiding daarop ging men zelfs naakt rondlopen in de stad. Op grond van het innerlijk licht van de Geest.

Iemand als de reformator Calvijn was van mening dat de bijzondere gaven van de Geest niet meer voorkomen omdat ze niet meer nodig zijn nu iedereen bekend is het met het evangelie of omdat mensen er mee gingen pronken. En wat de gave van profetie aangaat, hij legt dat vooral uit als de gave om de Heilige Schrift uit te leggen. De gave van profetie wordt in de Reformatie voor de tijd van nu vooral als Schriftuitleg, verkondiging gezien.

Maar de vraag is natuurlijk of dit helemaal recht doet aan het NT. Waar juist ook de gave van profetie voor iedereen toegankelijk is en niet alleen is voorbehouden voor voorgangers. Dat is natuurlijk ook het eigene van de gaven van de Geest die zijn niet alleen voor ambtsdragers of zo. En het is ook niet terecht om de gave van profetie te beperken tot uitleg van de Schrift.

Het is wel goed in gedachten houden waarom de gave van profetie in onze traditie zo functioneert. Dat heeft dus ook wel te maken met die misstanden. En dat kan nu net zo goed nog spelen, kom ik zo nog even op.

Maar eerst het woord van Paulus zodat we lezen in 1 Thessalonicenzen 5:19-21 (gebodslezing) waar staat: "Blus de Geest niet uit, veracht de profetie-en niet". Dat is sterk uitgedrukt, je blust de Geest uit als je profetie-en veracht. Als iemand in de gemeente een profetie heeft moet je dat wel serieus nemen. Je kunt dat niet zomaar naast je neerleggen. Verachten zoals die spotters op de Pinksterdag deden.

Maar tegelijk er achter aan: "Beproof alle dingen, behoud het goede". Beproof die profetieen, dat is wat wordt bedoeld. Dus niet "beproof alle dingen" je mag alle dingen doen die God verboden heeft om er van te proeven, om te weten wat het is, dat is het niet nee "beproof alle dingen, beproef alle *profetie-en* dat wordt bedoeld en behoud het goede daarin. Dus wel beproeven en dat wordt gezegd ook in 1 Kor. 14:29 "En laten twee of drie profeten spreken, en laten de anderen het beoordelen". Dat is belangrijk en heeft alle aandacht in het NT. Want je kunt de raarste dingen tegenkomen. Dat iemand zegt "Zo spreekt de HEERE" maar dat je moet zeggen, ik herken het Woord van God er niet in. Daarom moet je voorzichtig zijn als je meent een boodschap te hebben gekregen. Dat je niet claimt dat iets een woord van God is maar dat je zegt, ik geloof sterk dat God door mij heen dit wil zeggen.

Profetie-en moeten dus getoetst worden. En dan denk ik deze tijd bij voorbeeld, aan eindtijdtheorie-en. Het coronavirus heeft eindtheorie-en gevoed. Maar dan hoor ik Paulus in 2 Thess 2:2 dringend zeggen "dat u niet snel aan het wankelen wordt gebracht of verschrikt, niet door een uiting van een geest, niet door een woord, en ook niet door een brief die van ons afkomstig zou zijn, alsof de dag van Christus al aangebroken zou zijn". Wees nuchter, beproef de geesten of ze uit God zijn.

Maar eigenlijk denk ik dat die nuchterheid wel in ons zit. We zijn huiverig voor al te grote woorden in de kerk. En er zijn voorbeelden dat er dingen misgingen in gemeenten waar juist voluit ruimte werd gegeven aan de gave van profetie. Daar houden we graag afstand toe, daar voelen we ons denk ik niet bij thuis.

Dus ik voel ook wel aarzeling om u op te roepen te streven naar de gave van profetie. Want voordat je het weet is er een wildgroei aan idee-en. Maar anderzijds we mogen het niet uitsluiten veracht de profetie-en niet. We moeten ons er niet voor afsluiten. Om te worden toegesproken, persoonlijk of als gemeente of zelf een woord door te mogen geven.

Streef ernaar om te profeteren, ja maar, zegt iemand ik heb er helemaal geen behoefte aan, het is onbekend, maar gaan we er dan goed mee om, is het niet beter als we ons openstellen voor de Geest?

Want het kan zo makkelijk zijn om je af te sluiten voor de Geest. Maar je openstellen voor de Geest, je laten verrassen door de Geest? Wil je je ervoor openstaan om een boodschap te ontvangen of door te geven?

En hoe gaat dat dan? Hoe werkt dat dan die gave van de profetie, laten we het dichtbij ons zelf brengen? Eigenlijk zegt de Bijbel daar volgens mij weinig over. Maar je kunt er om bidden, je kunt je oefenen in een geest van ontvankelijkheid. Het is dichtbij God leven en wachten of je Zijn stem hoort. Zo mag je daarmee omgaan.

De zusters Corrie en Betsy ten Boom – misschien kent u die namen – twee jonge vrouwen – christenen – die in het verzet zaten in de WO II en werden gevangengezet in concentratiekamp Ravensbrück. Drie dagen voor haar dood kreeg Betsy een visioen. De HEERE had haar laten zien dat ze het evangelie zouden gaan verkondigen in Duitsland. Op de plek waar het concentratiekamp stond zouden de liefde van Jezus gaan brengen en daarna over de hele wereld. Corrie bracht daartegenin dat het veel geld zou kosten, maar Betsy wist dat de HEERE daarvoor zou zorgen. Drie dagen later overleed zij maar haar zus werd de “zwerfster voor God” zoals de titel van een boek van Corry ten Boom luidt. Overal ter wereld bracht zij het evangelie, zoals haar zus had geprofeteerd.

Hoe dicht staat de gave van profetie bij ons of hoe ver van ons af? Als het gaat om voorbeelden, het kan zijn dat iemand sterk het gevoel heeft ergens voor te moeten bidden. Of dat iemand een tekst of lied in gedachten krijgt om met iemand te delen. Misschien hebben we dat ook wel eens gehad.

Streef naar de gaven van de Geest betekent sta er voor open dat dit soort dingen kunnen gebeuren. Ook door jou heen. Dat is het doel van deze preek om bewust te worden dat de Geest ons dingen kan geven, wil geven. Woorden wil geven. De gemeente na Pinksteren is een mondige gemeente. De Geest die komt over alle vlees. We hoorden met Pinksteren over dat getuigen en vandaag gaat het over de gave van profetie.

Om nog even terug te keren tot 1 Kor. 14, het is dus een woord tot opbouw. Om de ander en de gemeente te dienen. Het is dus niet bedoeld voor je eigen ego of gelijkhebberij. We hoorden al dat als iemand sprak hij of zij weer ruimte diende te geven aan een ander.

En het is een woord van vermaning en troost. Troost als je iemand met een woord van de Heere verder mag helpen. Om iemand iets door te geven vanuit wat God jou geeft. Want we kunnen van alles in deze preek over de gave van profetie zeggen maar dat is de bedoeling, de ander op te bouwen. Het is iets moois.

Maar het kan dus ook een woord van vermaning zijn. Dat komt aan de orde in de verzen 24 en 25. En dan gaat om een ongelovige. Die wordt innerlijk ontmaskerd door wat er tegen hem gezegd wordt Die voelt aan er wordt een raak woord gesproken. En vervolgens erkent hij zijn zonden, komt tot inkeer en gaat de levende God aanbidden. Wat hier staat over een ongelovige kan natuurlijk ook gebeuren met een gelovige. Hier zien we de kracht van de gave van de profetie en het loopt uit op de eer van God.

Een waar woord spreken in de gemeente, een woord dat hout snijdt, een woord dat goed doet. Het kan ons gegeven worden. En we mogen ons ervoor openstellen. We moeten niet te klein denken van de Geest. En zoals gezegd, we laten ons corrigeren. Door andere gemeenteleden die ook de Geest hebben ontvangen.

Deze preek is een poging iets te zeggen over de gave van profetie. Ik las kort geleden een artikel in de Waarheidsvriend waarin het ging over prof. Graafland, een theoloog die bekend is in onze hervormde traditie, overleden in 2004. Dat hij aandacht vroeg voor de gaven van de Geest. Maar dat hij in de uitwerking meestal niet concreet werd. Ik citeer: "Het blijft vooral bij de constatering van het tekort, de aansporing naar meer te verlangen, maar nergens worden bij voorbeeld methodieken of programma's aangereikt om de gaven in werking te kunnen laten treden". Die zijn er, cursussen, ik heb zelf ook een keer een workshop gevolgd over de gave van profetie. Ik vervolg het citaat "Daar was hij [Graafland] veel te gereformeerd voor, in die zin: zeer overtuigd van de soevereiniteit van God, Die de gaven wil geven op het gebed, maar de verhoring niet uit handen geeft" (einde citaat).

Ik herkende me hier wel in, misschien vindt u ook niet zo heel concreet. Zo van, zo ga ik het dus doen, zo moet dat, zo werkt dat met die gave van profetie, nee het is geen kunstje. Het blijft een gave, een geschenk dat God geeft. Maar pakken we dat geschenk ook uit?

De gave van profetie, een onderwerp dat niet vaak in de orde komt En misschien zegt u, ik weet niet wat ik ervan moet denken, of ik ben daar te nuchter voor, nou die nuchterheid lijkt me heel goed, of misschien zegt u goed dat daar eens aandacht voor is. Want er is meer. Want de Geest is uitgestort. En we doen er goed aan ons daarnaar uit te strekken. "Word vervuld met de Geest".

Amen.